ΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

Της Κ. ΡΑΠΑΝΑΚΗ

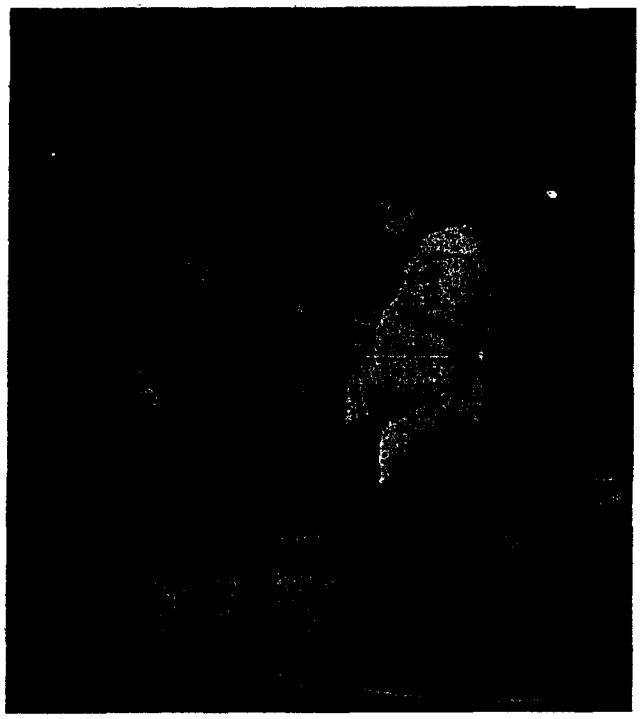
«Ο κύκλος με την κιμωλία»

Δεν λέω τίποτα καινούργιο αναφέροντας ότι ο Μπρεχτ είναι σήμερα πιο επίκαιρος από ποτέ. Στον εικοστό πρώτο αιώνα την εποχή της παγκοσμιοποίησης όπου όλοι οι εργατικοί αγώνες για τις συμβάσεις εργασίας και τα κατακτημένα εργατικά δικαιώματα ανατρέπονται συστηματικά και με πρόγραμμα.

Οσο για την κριτική στάση των θεατών, όλο και βουλιάζει σε κατάσταση βαθιάς ύπνωσης χειραγωγημένη από τις πασπαλισμένες με ροδοζάχαρη σαπουνόπερες και ποικίλλα άλλες ευτράπελες, τηλεοπτικές επινομπές.

Αν ο Μπρεχτ προσπαθεί να επιτύχει «μια καινούργια οργάνωση των σχέσεων πλατείας και σκηνής... δίνοντας στα γεγονότα όπου οι άνθρωποι έρχονται σε σύγκρουση, την όψη πρωτόφαντων συμβάντων, συμβάντων που απαιτούν εξήγηση, που δεν εξυπακούονται, που δεν είναι απλώς φυσικά», τότε η παράσταση του Εθνικού δεν διαθέτει αυτά τα στοιχεία. Παραλείποντας τα πιο δυνατά μπρεχτικά ατού του έργου, τον πρόλογο με τη «φιλονικία για την κιμωλίδα» ανάμεσα στα μέλη δύο κολχόζ αλλά και τον επίλογο, τι απομένει; ένα παραμύθι.

Λογική επιχειρηματολογία για την παράλειψη των δύο προαναφερθέντων, σημαντικότατων στοιχείων από τη σκηνοθετική άποψη του Κ. Τσιάνου είναι ίσως το γεγονός ότι η παράσταση θα ήταν μεγάλη και θα κούραζε. Ομως υπάρχουν σκηνοθετικές λύσεις, παραδείγματος χάριν μια ακουστική αναφορά, οι οποίες επιτρέπουν την παρουσία προλόγου και επιλόγου, υπογραμμίζοντας τη δυσφορία του θεατή. Επιπλέον, δεν κατάλαβα γιατί ο σκηνοθέτης, σκηνοθετικά καθοδηγημένος, πήγαινε πέρα – δώθε στη σκηνή αντί να στέκεται σ' ένα μέρος;

Απουσιάζει η μπρεχτική τεχνική σε επίπεδο σκηνοθεσίας. Ομως έχουμε την έξοχη ερμηνεία της Λυδίας Κονιόρδου στο ρόλο της Γκρούσα

Αρκετά καλά τα σκηνικά του Σ. Καραφύλλη και τα κοστούμια της Ι. Παπαντωνίου αλλά από την παράσταση λείπει η Μπρεχτική λιτότητα που δίνει προβάδισμα στις έννοιες και σημασίες του κειμένου παρά στη σκηνική εικόνα. Εξαίρεση αποτελεί η μπρεχτικής υφής ζωντανή μουσική του Τάκη Φαραζή. Επίσης, θεωρώ πολύ γρήγορη τη σκηνή όπου η Γκρούσα σκέφτεται ν' αφήσει τον Μιχαήλ έξω από το σπίτι της αγρότισσας χωρίς ο σκηνοθετικός χρόνος να καλύπτει τα μπρεχτικά ζητούμενα: «τι άνθρωποι είναι τούτοι; Το σπίτι είναι καθαρό;» κ.λπ.

Στον «Κύκλο με την κιμωλία» ο μαρξιστής Μπρεχτ εδραιώνει την έννοια της «κοινωνικής μητρότητος» που επικρατεί σε αντίθεση με τη φυσική μητρότητα. Η Λυδία Κονιόρδου είναι χάρμα οφθαλμών παίζοντας την αφελή, καλοσυνάτη Γκρούσα. Η ηθοποιός που μας έχει χαρίσει αξέχαστες στιγμές στο χώρο της τραγωδίας εδώ δίνει μια έξοχη ερμηνεία διανθίζοντας τις κωμικές όψεις του χαρακτήρα.

Πολύ καλά έπαιξαν οι: Π. Καρακωνσταντόγλου, Μ. Βαμβακά, Γ. Δεγαΐτης, Ν. Μπουσδούκος, Στ. Κοσμίδης, Αλ. Παντελάκη, Σ. Τζεβελέκος.

Η μετάφραση του Πέτρου Μάρκαρη κράτησε τον μπρεχτικό λόγο ατόφιο, ζωντανό, σε μία παράσταση εκτός μπρεχτικών δεδομένων.